

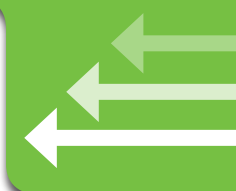

بستک اطلاعات

اچ آی وی / ایدز:

انگه و تبعيض نسبت به مبتلايان به اچ آی وی / ایدز

همه افراد ممکن است در معرض خطر ابتلا به ایدز باشند:
خودمراقبتی و آزمایش اچ آی وی دو عامل موثر در پیشگیری ایدز

انگ و تبعیض

انگ و تبعیض به اشکال و دلایل مختلف دیده می‌شود و مصادیق انگ و تبعیض مرتبط با اچ‌آی‌وی/ایدز از سراسر دنیا گزارش شده است. انگ یا داغ ننگ (stigma) اصطلاحی است که توسط یونانی‌ها، برای اشاره به علائم بدنی ایجاد شده حاصل از سوزاندن و یا بریدگی بر روی پوست افراد مجرم به‌کار برده می‌شد. اما امروزه منظور از انگ، بیش‌تر رسوایی و ننگ حاصل از داشتن خصوصیتی متفاوت از افراد دیگر است.

باورها، اعتقادات و نگرش‌های متفاوت افراد، گاهی منجر به اشکال مختلفی از انگ و تبعیض در برابر یک گروه با اعتقادات متفاوت می‌شود. یکی از گروه‌هایی که خیلی زیاد با پدیده انگ روبه‌رو می‌شوند، افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی هستند. به دلیل این‌که انتقال اچ‌آی‌وی با استفاده از مواد مخدر و یا رفتار جنسی پرخطر مرتبط است، به همین علت در نظر خیلی از افراد، این بیماری ترسناک بوده و صرفاً متعلق به گروه خاصی از افراد مثل مردان هم‌جنس‌گرا، مصرف‌کنندگان مواد مخدر و افراد با رابطه جنسی متعدد و خارج از چارچوب خانواده تصور می‌شود. همین موضوع باعث شده که مردم تصور کنند:

با دور ماندن از افراد اچ‌آی‌وی مثبت می‌توانند از خطر ابتلا به بیماری در امان بمانند. علاوه بر آن، بعضی افراد تصور می‌کنند که ابتلا به اچ‌آی‌وی به‌عنوان مجازات الهی برای افراد با رفتارهای در تضاد با ارزش‌های اخلاقی در جامعه است و ابتلا به ایدز نتیجه بی‌مسئولیتی‌های شخصی افراد و گناهان آن‌ها است. معمولاً این افراد به‌عنوان افرادی گناه‌کار و مقصر شناخته می‌شوند، نه افراد بیماری که نیازمند کمک و یاری هستند. این تصورات باعث تشدید انگ و در نتیجه تبعیض نسبت به افراد اچ‌آی‌وی مثبت می‌شود.

عدم آگاهی از راه‌های انتقال اچ‌آی‌وی، یکی از دلایل اصلی ایجاد انگ نسبت به افراد اچ‌آی‌وی مثبت است. حتی گاهی اوقات علی‌رغم وجود اطلاعات کافی، مردم و حتی کارکنان بهداشتی نیز بین افراد مبتلا و غیرمبتلا تفاوت قایل می‌شوند.

در دنیا تحقیقات زیادی در خصوص بررسی تاثیر انگ و تبعیض، بر گسترش ایدز انجام شده است. بین انگ و تبعیض نسبت به اچ‌آی‌وی/ایدز در جامعه با تمایل افراد برای انجام آزمایش تشخیصی اچ‌آی‌وی، تمایل مبتلایان برای شروع درمان ضد ویروسی و حتی پایبندی برای ادامه درمان و نیز تمایل افراد برای افشای وضعیت ابتلای خود به دیگران به‌خصوص افراد درمان‌گزار تباط مستقیمی وجود دارد.

ایدز تنها یک مشکل پزشکی نیست، بلکه یک مشکل اجتماعی و فرهنگی نیز هست.

در بسیاری از جوامع، این بیماری تابو تلقی می‌شود و با هاله‌ای از شرم و ممنوعیت‌های اخلاقی و فرهنگی همراه است که این موضوع مانع افشای بیماری شده و این مساله منجر به پنهان ماندن بیماری، طی نشدن دوره درمان و در نتیجه تاثیر بر گسترش ایدز خواهد شد.

به علت پیش داورى و ترس از سرایت بیماری، این بیماران در مورد انتخاب مسکن، شغل، دریافت مراقبت‌های بهداشتی و حمایت عمومی مورد تبعیض قرار می‌گیرند. انگ ناشی از ابتلا به اچ‌آی‌وی/ایدز باعث نابرابری و تبعیض افراد مبتلا از حقوق اجتماعی شان می‌شود.

رفتارهای نامناسب و تحقیرآمیز موجب انزوای بیمار شده و حتی فرصت آموزش را از کودکان مبتلا می‌گیرد. افراد مبتلا، معمولاً نگرانی و اضطراب دارند که بخشی از آن به علت وحشت آن‌ها از مرگ، وحشت از طرد و تنهایی و انزوا، انگ اجتماعی و ترس برای از دست دادن شغل یا ترس از ایجاد ناتوانی است.

پیامدهای انگ و تبعیض

از نتایج انگ می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- طرد بیمار از خانواده و جامعه؛
- در مواردی حتی طرد خانواده بیمار از جامعه و بستگان؛
- محدودیت در برقراری معاشرت و فعالیت‌های اجتماعی؛
- محدودیت در اشتغال، اخراج شدن از محیط کار؛
- انگ، تبعیض، نگرش و برخورد بد مردم نسبت به بیماران و حتی خانواده‌های آن‌ها؛
- عدم بهره‌مندی بیماران از خدمات درمانی به دلیل ترس پزشکان یا درمان‌گران در ارائه خدمات؛
- محدودیت در ازدواج و در مواردی از هم‌گسیختگی زندگی مشترک؛
- ایجاد عوارض روحی - روانی، از جمله: احساس خجالت، شرمندگی و اندوه از ابتلای به بیماری، ناامیدی، اضطراب و افسردگی به علت ترس از برملا شدن وضعیت بیماری؛
- محدودیت در داشتن زندگی معمولی و حفظ گمنامی در زندگی؛
- محدودیت و حتی ممنوعیت برای ورود افراد مبتلا به خانه و حتی ایزوله شدن و تنها ماندن آن‌ها در خانواده؛
- عدم پذیرش کودکان مبتلا در مدرسه؛
- دریافت کم‌تر حمایت‌های اجتماعی در مقایسه با سایر بیماری‌های مزمن؛

انگ و تبعیض در مورد اچ‌آی‌وی، می‌تواند به اندازه خود بیماری باعث ایجاد آسیب شود. معمولاً انگ نسبت به زنان مبتلا بیش‌تر از مردان مبتلا است.

متأسفانه بسیاری از افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی وقتی برای دریافت خدمات، به ارایه‌دهندگان خدمات بهداشتی مراجعه می‌کنند، انتظار دارند که آن‌ها یاورشان باشند ولی در این مواجهه نیز با انگ و تبعیض مواجه می‌شوند. نتیجه نگرش منفی افراد درمان‌گر به این بیماران، امتناع یا تأخیر در پذیرش آن‌ها، ارایه نامطلوب خدمات درمانی، ترخیص زودهنگام افراد، انجام آزمایش بدون رضایت فرد، عدم رعایت رازداری، نسبت ناروا دادن به فرد و حتی رفتارهای توهین‌آمیز و تحقیرکننده است.

انگ مرتبط با اچ‌آی‌وی که از سوی کارکنان درمانی نسبت به بیماران اعمال می‌شود، به دلیل فقدان آگاهی آن‌ها، ترس از تماس‌های اتفاقی با بیمار و همراه دانستن بیماری ایدز با انجام رفتارهای غیر اخلاقی است.

ابتلا به اچ‌آی‌وی در بسیاری موارد ارتباط تنگاتنگی با مصرف مواد مخدر، محرک و روانگردان و نیز ارتباط جنسی خارج از چارچوب خانواده دارد. در بسیاری از جوامع این رفتارها، در تضاد با ارزش‌های مذهبی و باورهای اجتماعی و فرهنگی مردم است، به همین علت این بیماری در نظر افراد جامعه ترسناک بوده و حتی به گروه‌های خاصی نسبت داده می‌شود. این موضوع سبب شده است تا افراد تصور کنند که با دوری جستن از این گروه‌ها و همچنین افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی می‌توانند از خطر ابتلا به اچ‌آی‌وی در امان بمانند.

انگ و تبعیض، پیامد عدم آگاهی و شناخت مردم از بیماری ایدز است. علی‌رغم تلاش‌های فراوان برای افزایش آگاهی مردم در مورد ماهیت بیماری و راه‌های انتقال و پیشگیری آن، بسیاری از افراد جامعه هنوز هم در این خصوص باورهای نادرستی دارند و بسیاری ممکن است دست دادن، روبوسی، گزش پشه و استخر را راه انتقال بدانند.

تبعیض قائل شدن بین بیماران مبتلا به ایدز و دیگر بیماران کارپسندیده ای نیست

افراد مبتلا به ایدز به همراهی همه ما نیاز دارند

UNAIDS

انگ و تبعیض و همه‌گیری اچ‌آی‌وی / ایدز

با توجه به پیامدهای انگ و تبعیض نسبت به مبتلایان در جامعه، بسیاری از افرادی که رفتارهای پرخطر دارند از پیگیری و انجام آزمایش برای مشخص نمودن وضعیت خود اجتناب می‌کنند. همچنین انگ و تبعیض باعث می‌شود تا تعدادی از افرادی که از ابتلای خود آگاه هستند برای دریافت خدمات مراجعه نکنند و حتی سعی کنند وضعیت ابتلای خود را تا جایی که مقدور است مخفی نگه دارند.

عدم آگاهی یا داشتن اطلاعات نادرست در کنار عدم افشای وضعیت و تداوم رفتارهای پرخطر به خصوص رفتارهای جنسی محافظت نشده و بدون کاندوم می‌تواند موجب گسترش و همه‌گیری بیماری ایدز شود. بنابراین یکی از مهم‌ترین اقدامات برای پیشگیری در این خصوص، کاهش میزان انگ نسبت به افراد مبتلا در جامعه است، تا افراد با رفتارهای پرخطر بدون نگرانی به مراکز مشاوره بیماری‌های رفتاری و یا پزشک مراجعه کرده و آزمایش دهند. همچنین در زمان نیاز به دریافت هرگونه خدمات پزشکی و یا خدمات دندانپزشکی، بدون هیچ ترسی از تبعیض در بهره‌مندی از خدمات، وضعیت ابتلای خود را اعلام کنند.

راه کارهایی برای کاهش انگ و تبعیض

انگ و تبعیض یکی از عوامل مهم و تاثیرگذار در همه‌گیری ایدز است و برای کاهش آن انجام مداخلات و راه‌کارهایی در حیطه‌های مختلف از جمله حیطه‌های ملی، اجتماعی، خانوادگی، آموزشی و بهداشتی - درمانی ضروری به نظر می‌رسد.

تدوین و تصویب قوانین و حقوق اجتماعی برای افراد مبتلا و امتناع از محرومیت آن‌ها از حقوق عمومی و نیز تامین امنیت شغلی و اجتماعی این افراد از مداخلات و راه‌کارهای کاهش انگ و تبعیض علیه افراد مبتلا است.

همچنین آموزش، افزایش آگاهی و دانش افراد در خصوص ماهیت بیماری و راه‌های پیشگیری، مراقبت و درمان این افراد و از سوی دیگر ادغام برنامه‌های پیشگیری از انتقال اچ‌آی‌وی / ایدز از مادر به کودک و ادغام برنامه‌های کاهش آسیب در برنامه‌های بهداشتی از دیگر مداخلات موثر در کاهش انگ و تبعیض خواهد بود. بی‌شک برای این‌که بتوان انگ مرتبط با اچ‌آی‌وی / ایدز را کاهش داده و یا آن را در جامعه حذف کرد، ضمن افزایش آگاهی عمومی مردم، مشارکت همه سازمان‌ها و گروه‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 معاونت بهداشت
 مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 معاونت بهداشت
 دفتر آموزش و ارتقای سلامت

انگه و تبعیض نسبت به مبتلایان به اچ‌آی‌وی/ایدز

